

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565 Vol. 14 No. 2 May - August 2022

Received: April 11, 2021

Revised: August 19, 2022

Accepted: August 22, 2022

ปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล
แบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)
กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Problem, Guidline and Proposed a Model for Upgrading the Economy and
Integrated Sub-District Society in Agriculture (1 Sub-district, 1 University),
Case Study of Tha Ngio Subdistrict, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province, Thailand

เดโช แชน้ำแก้ว*

พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

บุญยั้ง ประทุม

เชษฐา มุหะหมัด

จิตติมา ดำรงวัฒนะ

ดำรงค์พันธ์ ใจท้าววีระพงศ์

พีระพงศ์ สุจริตพันธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: Daycho_kha@nstru.ac.th

Daycho Khaenamkhaew*

Pongprasit Onchan

Boonying Pratum

Chettha Muhammad

Jittima Damrongwattana

Damrongphan Jaihaowiraphong

Peerapong Sutcharitpan

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร เพื่อศึกษาแนวทางยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร และเพื่อนำเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเลือกแบบเจาะจงคือ ครอบครัวเกษตรกร จำนวน 15 ครอบครัว และเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน จำนวน 3 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างร่วมกับการวิเคราะห์เอกสารและนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร พบว่า ได้รับองค์ความรู้ภาคการเกษตรจากบรรพบุรุษและโครงการจากภาครัฐ แต่ไม่มีประสบการณ์ด้านโคกหนองนา ปัญหาได้แก่ ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม สภาพพื้นที่ แมลงศัตรูพืช ภาระหนี้สิน และงบประมาณ (2) แนวทางยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่า การปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งการเลี้ยงสัตว์และปลูกพืชแบบผสมผสาน การบริหารงานร่วมกันโดยการจัดสรรพื้นที่ทำเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษา และการเป็นเจ้าของและพันธมิตรอยู่ร่วมกันเป็นการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม และตัวชี้วัดถึงความสำเร็จ (3) รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่า ได้ความรู้เพิ่มขึ้น เผยแพร่ความรู้ได้ มีผลผลิตหลากหลายและปลอดภัย มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดภาระหนี้สิน สุขภาพดีขึ้นและเป็นครอบครัวเกษตรกรตัวอย่างที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเองและครอบครัว บ่งชี้ได้ในลักษณะ 4L หรือ “รู้ รัก ราย ร่วม” ได้แก่ รู้เพิ่มมากขึ้น รักสิ่งที่ทำ รายการสุขภาพดี และร่วมวิถีชีวิตปกติใหม่

คำสำคัญ: การยกระดับเศรษฐกิจและสังคม; การบูรณาการในด้านการเกษตร; ตำบลท่าจั่ว

Abstract

This qualitative research was based on a case study. The research aimed to study an integrated approach and to present for improving the economy and society in each sub-district in agriculture. Fifteen-family-farmers were selected as specific informants. The other three are government and private officials. The research tool was a structured interview, document analysis, and data presentation using descriptive analysis. The research showed that: (1) the agricultural community problem is that in the people in community have gained agricultural knowledge from their ancestors and projects from the government, but they lack experience in Khok Nong Na mode and natural disasters such as floods, area conditions, insect pests, debt, and budget. (2) guidelines for upgrading the economy and society in each sub-district with integrated agriculture found that combined operation of both animal husbandry and mixed crops and joint administration by organizing a learning center for sufficiency economy for interested persons to learn and, co-ownership and commitment. (3) a model for upgrading the economy and integrated sub-district society in each sub-district in agriculture found that people in community gained more knowledge in agriculture, they were able to disseminate knowledge, there are variety of organic products, increase income, reduced debt, healthy, and to be a proud example of an agricultural family. The research could identify the results as the “4L” or “learn, love, list, and life,” learn more, love what they are doing, list good health habits, and live in a new normal way.

Keywords: Economic and social enhancement; Integration in agriculture; Tha Ngio Subdistrict

บทนำ

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) มหาวิทยาลัยสู่ตำบลสร้างรากแก้วให้ประเทศ เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนว่างงานและบัณฑิตจบใหม่ไม่สามารถหางานทำได้ รวมถึงนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประชาชนที่ว่างงานย้ายกลับถิ่นฐานจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา ทำให้เกิดนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมุ่งเน้นที่การฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับชุมชน ทั้งการสร้างงาน การพัฒนาอาชีพในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คาดได้ว่าจะมีโครงการภายใต้ “พ.ร.ก.ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ซึ่งโครงการต่าง ๆ หากไม่บูรณาการกันอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดการซ้ำซ้อนของโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถสร้างผลกระทบ (Impact) เพื่อให้เกิดการบูรณาการโครงการในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง ควรมีหน่วยงานในพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการกระบวนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area Based System Integrator) ซึ่งมหาวิทยาลัยของรัฐกว่า 80 แห่งที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ สามารถที่จะทำหน้าที่เป็น System Integrator ในระดับตำบลได้ โดยที่มหาวิทยาลัยในพื้นที่สามารถใช้อองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่ ทำงานประสานและร่วมงานกับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้การทำงานบูรณาการนี้ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลที่สามารถนำไปสู่การลดความยากจนอย่างมีเป้าหมายชัดเจน (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2020)

จากนโยบายในการส่งเสริมและปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ชุมชนท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ โครงการนี้จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนบทบาทของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Area Based University) ก่อเกิดเป็นโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (โครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) สำหรับผู้ที่ยังไม่มีงานทำหรือถูกเลิกจ้างหรือได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และเพื่อจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน โดยการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นการทำงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง (Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 2020) ในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในพื้นที่จะประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๆ คือ มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่หน่วยงานบูรณาการโครงการ (System Integrator) รายตำบล โดยใน 1 ตำบล จะมี 1 มหาวิทยาลัยทำหน้าที่ดูแล มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน เช่น การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (HealthCare/เทคโนโลยีด้านต่างๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน) ตามรูปแบบกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยจ้างงานในการดำเนินโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ในตำบลที่ทำหน้าที่ดูแล โดยจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 20 คนในแต่ละตำบล มหาวิทยาลัยทำหน้าที่ประสานงานและทำงานร่วมกับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ มหาวิทยาลัยทำหน้าที่บูรณาการและสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ที่ไปดำเนินการโครงการภายในตำบล ในด้านองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชนรายตำบล (Community Big Data) เพื่อให้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบมีเป้าหมายชัดเจน (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2020)

สำหรับตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ การทำนา การปลูกผลไม้ ไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา เงาะ มังคุดทุเรียน และประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่อาชีพอื่น พร้อมทั้งมีการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ และการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย เช่น โคพื้นเมือง สุกร เป็ดและไก่พื้นเมือง ประชาชนในพื้นที่ที่มีสิทธิถือครองที่ดินทำกินโดยส่วนใหญ่ การขนส่งผลผลิตออกไปจำหน่ายยังตลาดใช้เส้นทางคมนาคมทางบกเป็นสำคัญ (Municipality of Tha Ngio Sub-district, 2020) ซึ่งตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความโดดเด่นในด้าน “อาชีพทางการเกษตรหรือการประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่อาชีพอื่น” จึงได้รับการคัดเลือกให้ร่วมโครงการ ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ดำเนินการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (โครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) (Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 2020) เนื่องจากมีบริบทพื้นที่ที่สามารถยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการได้ รวมถึงสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ให้ทุกภาคส่วน ได้แก่ เทศบาลตำบลฯ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยกันโดยการใช้พื้นที่ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นตัวตั้งในการพัฒนาชุมชน (Roengtam & Sangkhaw, 2020) จากนั้นให้ “นักจัดการทางสังคม” ทำการบูรณาการความรู้สู่การทำงานในการพัฒนาทุนทางสังคมภายใต้การจัดการความรู้สู่ชุมชน ด้วยวิธีการสร้างความรู้ให้สมาชิกในชุมชนจะนำไปใช้สภาพทุนทางสังคม สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และใช้ทุนทางความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมาทบทวนสร้างกิจกรรมสร้างเงินสร้างรายได้กลับเข้าสู่ชุมชน และสร้างผลงานให้เกิดการยอมรับผลงานของชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และการถ่ายทอดประสบการณ์ (Kumying, Glawacha, Bodeerat & Supanyarat, 2020) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเพื่อส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น สร้างเอกลักษณ์และกิจกรรมของแต่ละพื้นที่บนวิถีท้องถิ่น (Pansawang, Wongmonta, Na Thalang & Pongponrat, 2020)

จากความสำคัญข้างต้น จึงได้ศึกษาเรื่อง ปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อแสวงหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เป็นที่ยืนยันข้อมูลที่เกิดขึ้นโดยการวิจัยเชิงคุณภาพจะช่วยให้เข้าถึงข้อมูล และกลายเป็นงานศึกษาแรก ๆ หรืองานวิจัยตั้งต้นที่ศึกษาเชิงคุณภาพในเขตภาคใต้ที่นำเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาที่มีการค้นหาเพื่อรวบรวมและตีความในประเด็นปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล

1 มหาวิทยาลัย) เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงถึงกรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน (Tanoamchard, Unphim & Joungtrakul, 2020) ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการวิจัยในพื้นที่ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มครอบครัวเกษตรกร จำนวน 15 ครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจงครอบครัวเกษตรกรที่มีอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงเลี้ยงสัตว์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และยินดีให้ข้อมูล (2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน จำนวน 3 คน โดยเลือกแบบเจาะจงผู้นำและผู้ส่งเสริมอาชีพของครอบครัวเกษตรกรไม่ต่ำกว่า 5 ปี และยินดีให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 แนวทางการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ (1) สร้างเครื่องมือ/คำถามการสัมภาษณ์ (2) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ (3) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้น (4) แบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข และ (5) นำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร แนวทางการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร และค้นหารูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นเอกสาร เช่น เอกสารของทางราชการ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ศึกษาเอกสาร และวิเคราะห์ร่วมกัน พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารส่วนบุคคลและข่าวท้องถิ่น และตรวจสอบกับข้อมูลทางราชการ ตรวจสอบโดยการพูดคุยกับผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเกษตร และผู้มีความรู้จากครอบครัวเกษตรกร เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์มาเสนอข้อมูลในแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ส่วนใหญ่ทำงานด้านเกษตรกรรม ปลูกผลไม้และไม่ยืนต้น เช่น ยางพารา เงาะ มังคุด ทุเรียน ตลอดจนอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์อื่น ๆ เพื่อจำหน่ายแล้ว เช่น วัวพื้นเมือง สุกร เป็ด และไก่ ทั้งนี้พื้นที่ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์และมีเส้นทางคมนาคมเหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าไปยังตลาดในชุมชน (Municipality of Tha Ngio Sub-district, 2020) โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนมีประสบการณ์ที่การทำเกษตรมาแล้วประมาณ 5 - 30 ปี ปัญหาที่เกษตรกรพบในการทำเกษตร เช่น แมลง

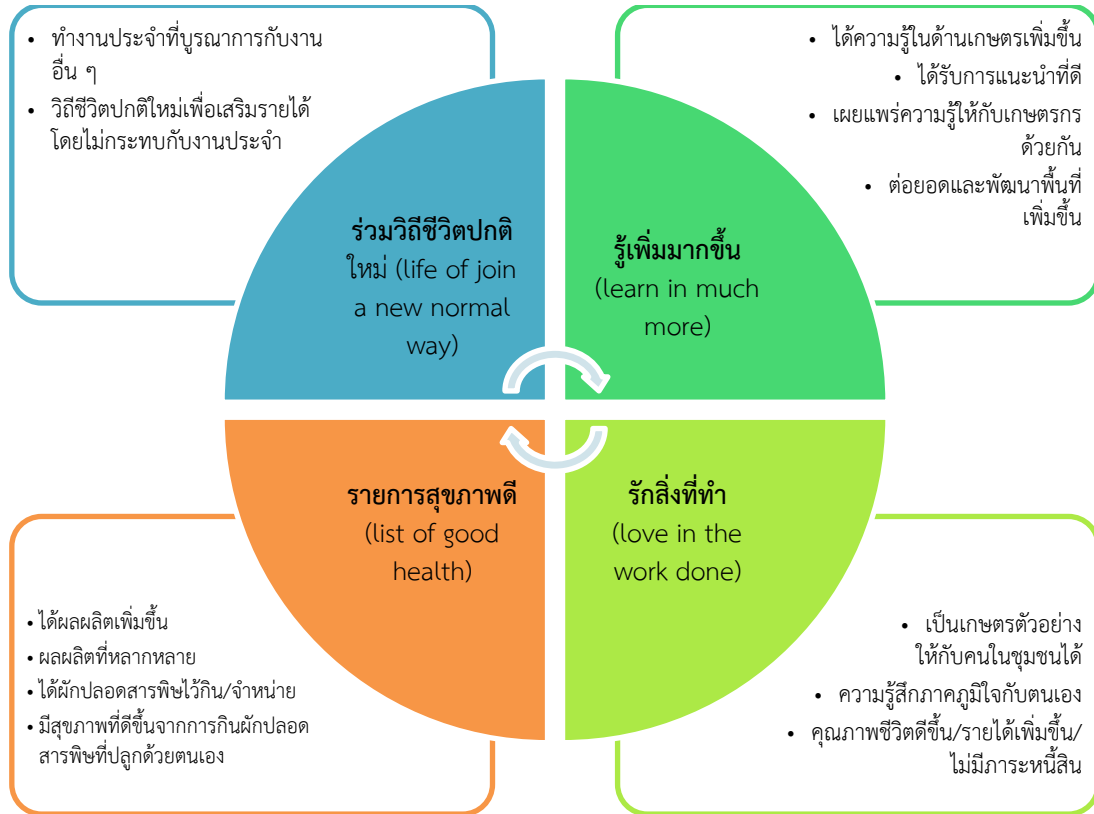
ศัตรูพืชและปัญหาการทำปุ๋ยหมัก ปัจจุบันทำการเกษตรอย่างจริงจังและได้รับองค์ความรู้จากการสืบทอดความรู้มาตั้งแต่บรรพบุรุษ และมีโครงการของภาครัฐที่เกี่ยวกับลักษณะแบบนี้มาพอสมควร ทั้งการอบรมเพื่อเสริมความรู้เดิม เช่น เคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการทำเกษตร การปลูกผักแบบพอเพียง และปลูกผักไว้ขายบ้าง เนื่องจากที่บ้านมีแปลงผักสวนครัวอยู่แล้ว และได้ทำการเกษตรแบบเล็ก ๆ เช่น การปลูกมะนาว ปลูกกล้วยและผักสวนครัวต่าง ๆ รวมถึงมีโครงการของสำนักงานประมงฯ เข้ามาสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ แต่ไม่มีประสบการณ์ในการทำโคกหนองนา แต่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้มีปัญหาก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติ เนื่องจากประมาณเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคมของทุกปี เกิดน้ำท่วมทำให้พืชผักได้รับความเสียหาย และปัญหาด้านสภาพพื้นที่ เช่น เชื้อราในดิน การปลูกพืชแล้วเน่าเสีย พื้นที่ที่จะเข้าร่วมโครงการไม่ใช่พื้นที่ของตัวเอง พื้นที่ไม่สามารถเลี้ยงสัตว์ได้เพราะพื้นที่รอบด้านเป็นป่ารก รวมถึงปัญหาแมลงศัตรูพืช ในขณะที่ยังมีปัญหาด้านภาระหนี้สิน ได้แก่ มีหนี้สินจากการประกอบอาชีพ ภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวจนทำให้เกิดเป็นหนี้สินและเกิดเป็นความเครียด ทั้งนี้ยังมีปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากขาดทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพ ไม่มีเงินทุนซื้ออุปกรณ์และเมล็ดพันธุ์

2. แนวทางยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) การปฏิบัติงานร่วม เช่น การสร้างโรงเรียนเลี้ยงเป็ดไข่และไก่ไข่ เลี้ยงปลาในบ่อปูนซีเมนต์ และหอยขมไว้เลี้ยงชีพและจำหน่าย อีกทั้งยังมีการปลูกพืชพันธุ์ให้เป็นสัดส่วนและหลากหลายชนิด หรือการปลูกพืชแบบผสมผสานที่มีการแบ่งโซนระหว่างผักสวนครัวทั่วไปหรือพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ โดยแบ่งพื้นที่ทำรั้ว ทำค้ำง ทั้งพืชเลื้อย พืชระยะสั้นและระยะยาว เช่น ปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ ปลูกผักกรูด หรือพืชที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งปีและพืชยืนต้นในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง 2) การบริหารงานร่วมร่วมกันจัดสรรพื้นที่ทำเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการเกษตรเข้ามาศึกษาเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เน้นกิจกรรมการปลูกพืช เช่น ด้านเมล็ดพันธุ์ ใช้น้ำหมักชีวภาพ และดินปลูกใช้กากมะพร้าว ฟาง มูลสัตว์ และรำข้าวในจำนวนที่เหมาะสมกับพื้นที่ และการปลูกมะนาวโดยใช้บ่อซีเมนต์และกิ่งมะนาว และการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ประมาณ 10 ตัว หรือเป็ดไข่ จำนวน 20 ตัว ทั้งนี้ยังมีกิจกรรมการออกแบบสถานที่ให้เหมาะสม เช่น การขุดบ่อปลาและการคำนวณพื้นที่ที่ชัดเจนเพื่อการทำที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์หรือเครื่องมือทางการเกษตร เช่น เครื่องตัดหญ้า และสายส่งน้ำ รวมถึงงบประมาณเพื่อดำเนินการร่วมกัน 3) การเป็นเจ้าของและพันธสัญญา ร่วม เป็นการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม เป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จ เช่น ระยะเวลา/ช่วงเวลา ประมาณ 1-2 เดือน หรือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เนื่องจากพืชผักจะมีความเจริญเติบโต และสามารถเก็บมาทำอาหารได้ ได้ผลผลิตที่ดี ผักจะไม่มีสารพิษ และได้ปริมาณตามที่ต้องการ เป็นต้น ในขณะที่ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตที่สอดคล้องกับสิ่งที่ลงมือทำ เช่น คุณภาพของผลผลิต และผักปลอดสารพิษ เป็นต้น

3. รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คาดหวังหลังจากเข้าร่วมโครงการคือ 1) ได้ความรู้ในด้านเกษตรเพิ่มขึ้น ได้รับการแนะนำที่ดี ได้เผยแพร่ความรู้ให้กับเพื่อนบ้าน ได้สูตรการผลิตต่าง ๆ ที่สามารถต่อยอด พัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้น และยินดีอบรมความรู้เพิ่มเติมได้ 2) ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นไว้บริโภค มีผลผลิตที่หลากหลาย ได้ผักปลอดสารพิษไว้รับประทานและจำหน่าย 3) มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดภาระหนี้สิน และลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน 4) เป็นบ้านเกษตรตัวอย่าง จากการทำเกษตรประสบความสำเร็จ เป็นตัวอย่างให้กับคนในชุมชนได้ ถ้าหากโครงการสำเร็จก็จะมีภาคภูมิใจมาก เพราะเป็นโครงการแรก ๆ ที่ทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวที่ดีขึ้น 5) มีสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น จากการกินผักปลอดสารพิษจากที่ปลูกเอง 6) มีวิถีชีวิตที่บูรณาการกับอาชีพเสริมรายได้ เช่น การทำงานบ้าน รดน้ำสวนมังคุด รดน้ำผัก กรีดยาง ขายอาหารตามสั่ง รับจ้างเก็บผลไม้ตามฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งสามารถ

ทำร่วมกับการปลูกผักเพิ่ม ถ่างหญ้า ให้อาหารสัตว์เลี้ยง หรือร่วมกับอาชีพเสริม เช่น จักสานภาชนะพลาสติก แบบต่างๆ รับจ้างทำเครื่องแกง เผาถ่าน ทำสบู่ และน้ำยาล้างจาน

จากการวิจัยเรื่อง ปัญหา แนวทาง และเสนอรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถสรุปเป็นรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ คือ 4L ดังนี้

แผนภูมิ 1 รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากแผนภูมิ 1 รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) กรณีศึกษา ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในลักษณะ 4L สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. รู้-เพิ่มมากขึ้น (learn in much more) คือ ได้ความรู้ในด้านเกษตรเพิ่มขึ้นจากการได้รับการแนะนำที่ดี และพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้ให้กับเพื่อนบ้านหรือเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้สามารถต่อยอด และพัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้น
2. รัก-สิ่งที่ทำ (love in the work done) คือ เป็นเกษตรตัวอย่าง จากการทำเกษตรประสบความสำเร็จ เป็นตัวอย่างให้กับคนในชุมชนได้ ความรู้สึกภาคภูมิใจกับตนเองที่ทำให้คุณภาพชีวิตของครอบครัวที่ดีขึ้นจากรายได้เพิ่มขึ้นและไม่มีภาระหนี้สิน
3. ราย-การสุขภาพดี (list of good health) คือ ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นไว้รับประทาน มีผลผลิตที่หลากหลาย ได้ผักปลอดสารพิษไว้รับประทานและจำหน่าย รวมถึงมีสุขภาพที่ดีขึ้นจากการกินผักปลอดสารพิษจากที่ปลูกด้วยตนเอง
4. ร่วม-วิถีชีวิตปกติใหม่ (life of join a new normal way) คือ สามารถทำงานประจำที่บูรณาการกับงานอื่น ๆ เช่น การทำงานบ้าน รดน้ำสวนผลไม้ กรีดยาง ขายอาหารตามสั่ง หรือรับจ้างเก็บผลไม้ตามฤดูกาลตามวิถีชีวิตปกติใหม่เพื่อเสริมรายได้โดยไม่กระทบกับงานประจำ

สรุปผลการวิจัย

ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร พบว่า ประชาชนมีประสบการณ์ในการทำเกษตรมานานและได้รับองค์ความรู้จากบรรพบุรุษ ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตร การปลูกผักแบบพอเพียง และโครงการของสำนักงานประมงฯ แต่ไม่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรแบบโคกหนองนา ทั้งนี้มีปัญหาก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติที่เกิดน้ำท่วมทำให้พืชผักได้รับความเสียหาย ปัญหาสภาพพื้นที่ ปัญหาแมลงศัตรูพืช ปัญหาด้านภาระหนี้สิน และด้านงบประมาณ เนื่องจากประสบภาวะขาดทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพ และปัญหาด้านวิถีชีวิตประจำวัน ทำให้ร่วมโครงการได้ไม่เต็มที่ มีแนวทางยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่า 1) การปฏิบัติงานร่วม เช่น เลี้ยงเป็ดไข่ เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลา และหอยขม การปลูกพืชพันธุ์แบบผสมผสาน เช่น ผักสวนครัว พืชผักสวนครัวรั้วกินได้ ปลูกมะนาว ปลูกผักกูด หรือพืชที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งปี และพืชยืนต้น 2) การบริหารงานร่วม ร่วมกันจัดสรรพื้นที่ทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เน้นกิจกรรมการปลูกพืช และการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ โดยมีกิจกรรมการออกแบบสถานที่ เครื่องมือการเกษตรและงบประมาณร่วมกัน 3) การเป็นเจ้าของและพันธสัญญา ร่วม เป็นการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม ตัวชี้วัดถึงความสำเร็จ ทั้งปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกันและค้นพบรูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่า ได้ความรู้ในด้านเกษตรเพิ่มขึ้น เผยแพร่ความรู้ได้ ได้ผลผลิตไว้รับประทานที่หลากหลายและปลอดภัย มีรายได้เพิ่มขึ้นและลดภาระหนี้สิน เป็นเกษตรตัวอย่าง และสร้างความภาคภูมิใจ มีสุขภาพที่ดีขึ้น มีวิถีชีวิตที่บูรณาการกับอาชีพเสริมรายได้ ซึ่งบ่งชี้ได้ในลักษณะ 4L หรือ *รู้ รัก ราย ร่วม* หรือ *“learn, love, list and life”* ได้แก่ รู้เพิ่มมากขึ้น รักสิ่งที่ทำ รายการสุขภาพดี และร่วมวิถีชีวิตปกติใหม่

อภิปรายผล

1. ปัญหาของชุมชนในด้านการเกษตร พบว่า ประชาชนมีประสบการณ์ในการทำเกษตรมานาน และได้รับองค์ความรู้จากบรรพบุรุษ ได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตร การปลูกผักแบบพอเพียง และโครงการของสำนักงานประมงฯ แต่ไม่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรแบบโคกหนองนา ทั้งนี้มีปัญหาก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติที่เกิดน้ำท่วมทำให้พืชผักได้รับความเสียหาย ปัญหาด้านสภาพพื้นที่ ปัญหาแมลงศัตรูพืช ปัญหาด้านภาระหนี้สิน และด้านงบประมาณ เนื่องจากประสบภาวะขาดทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพ และปัญหาด้านวิถีชีวิตประจำวัน ทำให้ร่วมโครงการได้ไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thiewkrathoke (2015) พบว่า ปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต เช่น ปัญหาหน้าดินถูกทำลาย ปัญหาแมลงศัตรูพืชและโรคพืช อีกทั้งขาดความรู้และเทคโนโลยีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ผู้เขียนเห็นว่า ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิต เนื่องจากหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกวิธี ผลผลิตจะเสียหายจากโรคและแมลง ทำให้รายได้จากการประกอบอาชีพต่ำกว่าการประกอบอาชีพอื่นในลักษณะ “ขาดทุนซ้ำซาก” ไม่ต่างจากอดีตที่ผ่านมา หากมีการรวมกลุ่มอาจมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางแก้ไขหรือได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกัน

2. แนวทางยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่าการปฏิบัติงานร่วมในลักษณะการสัตว์เลี้ยง เช่น เลี้ยงเป็ดไข่ เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลา และหอยขม การปลูกพืชพันธุ์แบบผสมผสาน เช่น ผักสวนครัว พืชผักสวนครัวรั้วกินได้ มะนาว ผักกูด หรือพืชที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทั้งปี ซึ่งจากข้อมูลนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้กิจกรรมทางการเกษตรที่ทุกคนสามารถทำได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yossuk & Kawichai (2017) พบว่า เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกร สนับสนุนการทำเกษตรและเกิดการเข้ามามีส่วนร่วมที่เชื่อมโยงการดำเนินงานด้านเกษตรและสร้างการยอมรับในมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร รวมถึงเน้นการบริหารงานร่วม ร่วมกันจัดสรรพื้นที่ทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เน้นกิจกรรมการปลูกพืช และการสนับสนุนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ โดยมีกิจกรรมการออกแบบสถานที่

เครื่องมือการเกษตร และงบประมาณร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klommeung & Amornphan (2021) พบว่า การพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรกรที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้จริง มีกระบวนการในการเรียนรู้ของเกษตรกรและประชาชนในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอน งบประมาณ และประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร อีกทั้งยังมีลักษณะการเป็นเจ้าของและพันธสัญญา ร่วมกัน เป็นการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม ตัวชี้วัดถึงความสำเร็จ ทั้งปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Roengtam & Sangkhaw (2020) พบว่า มีการปรับความสัมพันธ์ในการดำเนินงานร่วมกันในลักษณะ การปฏิบัติงานร่วม (Co-Operation) การบริหารงานร่วม (Co-Management) และการเป็นเจ้าของและการมี พันธสัญญา ร่วม (Co-Ownership, Co-Commitment) ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongsuwan (2020) พบว่า มีการจัดการทุนทางสังคม ร่วมกัน คือ ทุนมนุษย์ ทุนสถาบัน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สิ่งเหล่านี้นำมาพัฒนาสู่การปรับตัว คือ “คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน และตรวจสอบร่วมกัน” จนพัฒนาให้เป็นเครือข่ายในการพัฒนาความรู้และสร้างรายได้ในการดำรงชีวิตได้

3. รูปแบบการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในด้านการเกษตร พบว่า ได้ความรู้ ในด้านเกษตรเพิ่มขึ้น เผยแพร่ความรู้ได้ ต่อยอด พัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้น ได้ผลผลิตสำหรับการบริโภคที่หลากหลาย และ ปลอดภัย มีรายได้เพิ่มขึ้นและลดภาระหนี้สิน เป็นครอบครัวเกษตรกรตัวอย่างและสร้างความภาคภูมิใจที่ทำให้ คุณภาพชีวิตของครอบครัวที่ดีขึ้น มีสุขภาพที่ดีขึ้น มีวิถีชีวิตที่บูรณาการกับอาชีพเสริมรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kumying, Glawacha, Bodeerat & Supanyarat (2020) พบว่า การสร้างความรู้ให้เพื่อนหรือสมาชิกในชุมชน การนำทุนทางสังคมมาใช้เริ่มต้นด้วยแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนมาทบทวนสร้างกิจกรรม สร้างเงินสร้างรายได้กลับเข้าสู่ชุมชน และสร้างเครือข่าย ดังงานวิจัยของ Nattawut, Sirichai, Palprem, & Kingtrakarn (2017) พบว่า เป็นการถ่ายทอดเทคนิคและความรู้ให้คนในพื้นที่โดยลดการพึ่งพิงจากหน่วยงานภายนอก และสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความตื่นตัวให้เกิดขึ้นโดยสามารถ ขยายผลการทำงานระดับตำบล และสร้างผลงานให้เกิดการยอมรับผลงานของชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้และการถ่ายทอด ประสบการณ์ หรือในลักษณะ “มิติของความรู้ มิติของความคิด และมิติของความรัก” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Changchai, Srisuantang & Tanpichai (2017) พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน พบว่า การเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นแนวทางที่ดี ทำให้ได้มีโอกาสเรียนรู้องค์ ความรู้ที่หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้และวิทยากรในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Durongkaweroj (2016) พบว่า สามารถนำไปสู่นโยบายการพัฒนาแบบองค์รวมที่มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มระดับรายได้ สุขภาพและการศึกษา ไปพร้อมกันแทนที่จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มขึ้นของรายได้เพียงอย่างเดียว ผู้เขียนเห็นว่า เป็นการนำเอาความรู้มา ปฏิบัติ นำความรู้มาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น และเป็นการถอดบทเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับ 4L หรือ “รู้ รัก ราย ร่วม” ได้แก่ มีความรู้เพิ่มมากขึ้น มีความรักสิ่งที่ตนเองทำเมื่อประสบความสำเร็จ สุขภาพดีด้วยอาหารการกิน ที่ปลอดภัย และมีวิถีชีวิตแบบปกติใหม่ที่สร้างรายได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ ควรมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้รู้จักถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเองมากขึ้นด้วยการสร้าง โอกาสให้สามารถทำงานในท้องถิ่นเพื่อให้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็น “นักจัดการทางสังคม” ที่ทำงานเพื่อส่วนรวมได้และ มองเห็นคุณค่าของตนเอง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เพราะปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและ ความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงานจะทำให้ชุมชนพัฒนาได้ตรงความต้องการมากขึ้น

3. ควรนำรูปแบบ 4L หรือ “รู้ รัก ราย ร่วม” ไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ เพื่อทำการวิจัยและเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้เห็นข้อมูลที่แตกต่างและนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงปริมาณร่วมด้วย หรือศึกษาแบบผสมผสาน จะได้ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์และสถิติมาช่วยในการวิจัยครั้งต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตาม และประเมินผลความสำเร็จของโครงการที่ดำเนินการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม โครงการอื่น ๆ เพื่อวัดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการเหล่านั้นอย่างเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่จัดโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ขอขอบคุณนักจัดการทางสังคมตำบลท่าจิวทุกท่าน ที่ขยันอดทน เก็บข้อมูล และพัฒนาชุมชนร่วมกัน และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่สละเวลา รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุนและร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ และท้ายสุดขอบคุณผู้ร่วมโครงการ ๆ ทั้งที่ได้เฝ้าเฝ้าแล้ว และที่ยังไม่ได้เฝ้าเฝ้า ด้วยความเคารพ ทุกท่าน

References

- Changchai, A., Srisuantang, S., & Tanpichai, P. (2017). The development of the agricultural learning activities through community participation: a case study of Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Sean Campus. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 1544-1560. (in Thai).
- Durongkaweroj, W. (2016). Development and Poverty Reduction: Experiences from Latin America. *Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)*, 8(16), 113-124. (in Thai).
- Klommeung, P., & Amornphan, P. (2021). The Agricultural Innovation Learning Center Development. *Journal of BSRU-Research and Development Institute*, 6(2), 9-19. (in Thai).
- Kongsuwan, D. (2020). Guidelines for Managing Social Capital in Chiang Rai Special Economic Zone by Active Aging. *Paritat Nakhbhat Journal*, 12(3), 193-202.
- Kumying, A., Glawacha, P., Bodeerat C., & Supanyarat, T. (2020). Social capital under knowledge management to the community of the developers. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 5(1), 169-180. (in Thai).
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2020). *University to District Building a tap root for the country*. Retrieved 2021, April 11, from <https://www.mhesi.go.th/index.php/flagship-project/2690-u2tambon.html>. (in Thai).
- Municipality of Tha Ngio Sub-district. (2020). *General condition and basic information*. Retrieved 2021, April 10, from <https://www.thangew.go.th/general1.php>. (in Thai).
- Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. (2020). *600 job openings for Integrated Sub-District Economic and Social Enhancement Project (1 Tambon 1 University)*. Retrieved 2021, April 11, from <https://www.nstru.ac.th/th/news/view/3232>. (in Thai).

- Nattawut, U., Sirichai, N., Palprem, T., & Kingtrakarn, N. (2017). Local communities and self-management of land: a reflection on the concept of human competence development. *NIDA development journal*, 57(1), 36-58. (in Thai).
- Pansawang, C., Wongmonta, S., Na Thalang, C., & Pongponrat, k. (2020). Marketing management to promote agricultural tourism in Ratchaburi province. *Journal of the Association of Researchers*, 25(3), 129-149. (in Thai).
- Roengtam, S., & Sangkhaw, A. (2020). One Tambol; One Plan an Approach for Area-Based Local Administration Reform. *Humanities & Social Sciences*, 37(1) 138-160. (in Thai).
- Tanoamchard, W., Unphim, U., & Joungtrakul, J. (2020). Presentation of Qualitative Research Findings. *NRRU Community Research Journal*, 14(4), 1-13. (in Thai).
- Thiewkrathoke, J. (2015). Problems and needs in occupational development of vegetable growing farmers in Tumbon Buangbon, Amphoe Nongsuea, Changwat Pathum thani. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(1), 770-788. (in Thai).
- Yossuk, P., & Kawichai, P. (2017). Problems and Appropriate Approaches to Implementing Organic Agriculture Policy in Thailand. *Journal of Community Development and Life Quality*, 5(1), 129-141. (in Thai).

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดโช แชน้ำแก้ว

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: Daycho_kha@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: pongprasit_onc@nstru.ac.th

อาจารย์บุญยิ่ง ประทุม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: baocd@gmail.com / baocd12@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา มุหะหมัด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: chettha_muh@nstru.ac.th

ดร.จิตติมา ดำรงวัฒนะ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: jittima_dam@nstru.ac.th / jittima_2005@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดำรงค์พันธ์ ใจห้าวิระพงศ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: jaihowe999@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระพงศ์ สุจริตพันธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: Peerapong_sut@nstru.ac.th

